

K O J E T Í N S K Ý
kulturní kalendář

Září 1964

KAM DNES

13. neděle 10,00 hod. — sál Kulturního domu
ZAHÁJENÍ VÝSTAVY filmového plakátu.
16. středa 14,00 hod. — sál Kulturního domu
BESÍDKA PRO DĚTI „VESELE DO ŠKOLY“,
spojená s kvízovou soutěží a maňáskovým
divadlem.
21. pondělí 19,30 hod. klubovna Kulturního domu
BEŠEDA KE DNI TISKU — ke 44. výročí
založení Rudého práva.
23. středa 19,30 hod. — sál TJ Slavoje
DIVADELNÍ PŘEDSTAVENÍ slavné komedie
W. Shakespeara SEN NOCI SVATOJÁNSKÉ
v podání Slovákckého divadla Uh. Hradiště.
26. sobota 20,00 hod. — Kulturní dům
VINOBRANÍ, pořádané Mysliveckým sdruže-
ním Kojetín-Popůvky. Hraje orchestr UP
Koryčany.
29. úterý 19,30 hod. — klubovna Kulturního domu
PŘEDNÁŠKA v rámci Lidové akademie na
téma ČESKÁ HUDBA V DOBĚ OBROZENÍ.
30. středa 19,30 hod. — sál Kulturního domu
ŽIVÉ NOVINY — pásmo aktualit a zajíma-
vostí z Kojetína.

KULTURNÍ PROGRAM KLUBU DŮCHODCŮ

2. středa Beseda k 20. výročí Slovenského národního
povstání.
9. středa Beseda o české hudbě — spojená s ukáz-
kami z gramofonových desek.
16. středa Beseda při filmech Německé demokratické
republiky.
23. středa Beseda ke 44. výročí založení Rudého prá-
va.
30. středa Beseda o knize.

2. a 3. MEZI DOBRÝMI LIDMI
středa Sovětský film vypráví o dramatickém setká-
čtvrtek ní matky s dcerou po deseti letech.
Mládeži přístupno.
4. MUŽ V KRÁTKÝCH KALHOTKÁCH
pátek Film italsko-španělské koprodukce výpra-
vuje příběh chlapce, který žije v sirotčin-
ci, ale ví, že někde žije jeho matka. Uteče
ve snaze matku vyhledat. Dostává se do
Říma, Milána i Benátek, kde se konečně po
mnoha obtížích setká se svou matkou.
Tehdy se ovšem zdá, že jeho cesta skončí
nezdarem. Matka se nedávno provdala a
svému muži neřekla o svém nemanželském
synkovi.

Mládeži do 15 let nepřístupno.

5. a 6. sobota neděle **PRŠELO JIM ŠTĚSTÍ**
Širokoúhlý český film je adaptací stejnojmenné povídky Jana Trefulky. Vypráví příběh mladé ženy — úřednice traktorové stanice, která si na samém začátku svatebního obřadu uvědomí, že muž, jehož si zvolila a s nímž čeká dítě, by nebyl správným životním partnerem.
V hlavní roli Jiřina Bohdalová,
Mládeži do 15 let nepřístupno.
9. a 10. středa čtvrtek **HOSTĚ U STOLU 10**
Argentinský film je prostou historií lásky mezi dělníkem a děvčetem z „lepších“ kruhů. Obtíže, které vznikají z jejich rozdílného společenského postavení, téměř zlomí jejich vzájemnou lásku.
Mládeži do 15 let nepřístupno
11. pátek **ZAHRADNÍ SLAVNOST**
Kubánský film zachycuje příběh z předrevoluční Kuby. Kritizuje měšťáckost tehdejší úřednické společnosti a pokryteckost a proradnost tehdejších politiků. Na druhé straně však zachycuje a vyzvedává jeden z nejvýznamnějších rysů kubánské národní povahy — nesmírnou lásku kubánského lidu k hudbě a tanci. A tak je hudba a tanec nejvýznamnější složkou tohoto filmu.
Mládeži od 10 let přístupno.
12. a 13. sobota neděle **NA OBCHŮZCE**
Anglická veselohra na rozšířeném plátně vypráví příběhy Normana Pitkina, který toužil stát se policistou. Jeho přání však mělo několik háček: jednak nedosáhl míry předepsané pro členy londýnského policejního sboru a kromě toho byl mimořádný

smolař. Nakonec mu však přece jen přálo štěstí. Vydatnou měrou pomohl při odhalení vůdce nebezpečné bandy, a to rozhodlo o splnění jeho dávného snu.

Mládeži přístupno.

16. a 17. středa čtvrtek

BABIČKA A JÁ

Humorná kronika o životě gruzínské vesnice vypráví epizody ze života vesnického chlapce a jeho rodiny. Film, v němž se prolínají anekdotické prvky i epické pasáže, bohatě čerpá z lidových zdrojů gruzínské národa a jeho mentality. Je naplněn lehkým svěžím humorem. Tak jako v životě existují i zde vedle sebe dojemné i smutné, veselé i směšné jevy.

Film byl natočen podle povídky gruzínského spisovatele N. Dumbadze, která se setkala hned po svém vydání s živým ohlaselem čtenářů, byla později inscenována na divadle a nyní adaptována pro film.

Mládeži přístupno.

18. pátek

MUŽI A HORY

Francouzský film — barevný — je hraný dokument o kráse velehorské přírody a zajímavém alpinismu. Jeho děj je složen z několika krátkých příběhů, navzájem spojených nejen hlavními postavami horského vůdce a dalších alpinistů, ale především místem děje — Alpami. Film, který vyniká zejména nezvyklou čistotou barevné fotografie, byl vyznamenán Velkou cenou francouzského filmu 1959 a Velkou cenou MFF v Trentu.

Mládeži od 10 let přístupno.

19. a 20.
sobota
neděle

MLHA V PŘÍSTAVU

Širokouhlý německý dobrodružný film vypráví záhadu potopené lodi. Vjezd do malého anglického přístavu střeží neustále znějící zvon bóje označující nebezpečné místo, kde pod hladinou leží již 20 let vrak lodi *Princesse of India*. Vždy 20. září vzpomínají zde ti, jimž tehdy na lodi zahynuly děti. Obyvatele přístavu vzruší zpráva, že vrak bude vyzdvižen. K práci na vyzdvižení vraku je určen nejschopnější potápěč Bill Smith. Bill je zneklidněn úkolem, je jedním z hrstky dětí, které se zachránily. Myšlenka natočit tento film se zrodila nad krátkou novinářskou zprávou z r. 1940, kdy byla potopena nacistickou ponorkou anglická loď, vezoucí děti z bombardovaných měst do Kanady. Z 83 dětí se zachránilo po dlouhém bloudění rozbouřeným mořem jen šest.

MLádeži od 10 let přístupno.

23. a 24.
středa
čtvrtek

EINSTEIN KONTRA BABINSKÝ

Česká filmová veselohra, natočená podle námětu scénáristy Jaroslava Dietla. Vůdčí ideou filmu je úvaha, proč ze dvou dětí, vyrůstajících společně v naprosto stejných životních podmínkách, vyrostou dva zcela různí lidé. Proč jeden z nich se může stát třeba Einsteinem a druhý naopak Babinským.

K filmu je připojen krátký film
SPARTA—SLAVIA.

MLádeži nepřístupno.

25.
pátek

DIVÁ BÁRA

Starší český film natočen podle povídky Boženy Němcové.

MLádeži do 15 let nepřístupno.

26. a 27.
sobota
neděle

UPROSTŘED NOCI

Americký film vypráví příběh lásky dvou osamělých lidí. Jerry Kingley je majitelem dobře prosperujícího krejčovského závodu. Žena mu zemřela před dvěma lety a dospělé děti mají své rodiny. Jerry se cítí osamocen a bojí se stárí. Zamiluje se do úřednice ze svého podniku, čtyřladvacetileté Betty. Když se rozhodnou, že se vezmou, postaví se proti tomu Jerryho sestra a navíc zkomplikuje situaci bývalý Bettin manžel, který se vrátí a chce znovu s Betty žít. Jak to dopadne? Odpověď dají divákům až závěrečné metry filmu.

K filmu je připojen krátký film
IDEÁL.

MLádeži do 15 let nepřístupno.

30.
1. října
čtvrtek

JAK BÝT ZAMILOVÁNA

Filmové zpracování románů jednoho z nejvýznamnějších současných polských prozaiků Kazimierze Brandyse. Je to psychologické drama, zobrazující příběh ženy válečné generace, její citové vzplanutí k bezcharakternímu muži, jehož s nasazením života i cti skrývala celou okupaci ve svém bytě. Její lidskou statečnost, kterou nezlozmí ani to, že tento čin byl nad její síly, že nezískala ani lásku, ani ho nezachránila před smrtí sebevraždou. A konečně její duševní rovnováha — bez ctižádosti a nadějí — v životě dnešním, tragicky poznamenaném minulostí.

Film byl vyznamenán první cenou na Mezinárodním filmovém festivalu v San Francisku 1963.

MLádeži nepřístupno.

Dětská představení

6. neděle KRÁL LÁVRA
Česká barevná filmová pohádka.
13. neděle JAK VOJÁK PŘEMOHL VODNÍKA
Sovětský barevný film na motivy ruských národních pohádek.
20. neděle POŠŤÁČKA POHÁDKA
Pásmo barevných filmů pro děti a mládež.
27. neděle PRÁČE
Příhody chlapce u vojenské jednotky před Duklou.

Průvodce městem a jeho okolím

František Řezáč:

Z dějin města Kojetína

Část VI.

MĚSTO KOJETÍN V OBDOBÍ TRICETILETÉ VÁLKY

Po smrti Vratislava z Pernštejna bylo úsilí dědiců udržet rodový majetek marné. Jan, který zdědil rodové statky (když Maxmilián se věnoval stavu duchovnímu) roku 1596 prodává rodové sídlo hrad Pernštejn (podle kterého se rod jmenoval), příštího roku dochází k prodeji panství tovačovského, kojetínského, přerovského a králického, takže Pernštejnům zůstává na Moravě pouze

Plumlov a v Čechách Litomyšl. Novým majitelem kojetínského panství se stává španělský šlechtic Jan Mariquez de Lara, příbuzný manželky Vratislava z Pernštejna. Tento však nemohl z finančních důvodů panství udržet a musel je po roce postoupit zpět Pernštejnům. Když roku 1597 Jan z Pernštejna padl v bitvě u Rábu, byl majetek prodán hraběti Illyesházymu. Avšak ani tento neudržel panství delší dobu. Z politických důvodů musel opustit Moravu a uchýlit se do své vlasti — do Uher. Panství se dostalo do držení rodu Salmů. Tito jej drželi v letech 1601—1720. Je to období, v jehož středu zuřila u nás třicetiletá válka. Ano, panství, ani město, nezůstalo útrap třicetileté války ušetřeno. Často totiž, když ne přímo přes ně, tedy v jeho blízkosti, prošla vojska obou válčících stran.

Tak již v roce 1620 sedláci z panství tovačovského a kojetínského v počtu asi 2000 se srazili s 500 polskými vojáky, kteří přišli na pomoc Ferdinandu II.

Máme několik pramenů, které nám skýtají pohled na město i panství na konci 16. století. Je to urbář panství kojetínského. V roce 1576 bylo město Kojetín rozděleno na několik částí. Pod samým pojmem město bylo považováno zhruba dnešní náměstí. Zde bylo 49 usedlých, dále pak rathaus — radnice, panský dům, špitál, fara a škola. Následovaly ulice — Vyškovská (25 usedlých), Šperloch (16 usedlých), Tovačovská (28 usedlých), Židovská (55 usedlých), Kroměřížská (66 usedlých), Žebračka (15 usedlých), Mlýnská (44 usedlých), Žabokrk (16 usedlých). Tuto ulici počal stavět kolem roku 1566—1567 Matyáš, písař z Tovačova. Počet osob urozeného stavu stoupl na devět oproti roku 1566—1567, kdy zde byli pouze tři. Usazují (nebo zakupují se) jak ve městě, tak i v ulicích.

Stav rybářů byl stejný jako v letech 1566—1567. V městě bylo 12 rybářů. Stoupl však počet sladoven. Z deseti v roce 1566—1567 na třináct v roce 1576. Svědčí to o zvýšené produkci sladu, tedy i o zvýšené pro-

dukci a odběru piva. Všechno toto nám svědčí také o vzrůstajícím významu města.

Tricetiletá válka postihla jak celé panství kojetínské, tak také město samo. Můžeme předpokládat, že na počátku roku 1643, když Švédové plenili okolí kroměřížské, zavítali také do Kojetína. V červnu tohoto roku vpadlo do Kojetína 16.000 švédských vojáků. Kojetín byl svou polohou na území, které střídavě držela jedna i druhá strana. U Tovačova tábořilo švédské vojsko pod vedením Torstensonova a mezi Kojetínem a Popůvkami vojsko císařské pod vedením hr. Gallase. V roce 1645 táhla přes Kojetín část švédského vojska. K těmto nepřijemným návštěvám se přidružila ještě další rána — mor — doprovod každé středověké války. Zvláště tomu tak bylo v letech 1645—1648.

Jak vypadal Kojetín za tricetileté války a po ní, mích?

1. Vypálené vesnice, pobraný majetek, rozprchlé obyvatelstvo.
2. Ztrátu na movitém majetku.
3. Úbytek obyvatelstva — odchod do ciziny, ztráty způsobené epidemiemi, spory a povražděním.

Jak vypadal Kojetín za tricetileté války a po ní, nám dokládá urbář panství z roku 1636 a generální lánská vizitace z roku 1670. V roce 1636 bylo v Kojetíně 65 pustých usedlostí a pouze 4 nekatolíci. Nejvíce nekatolíků na panství bylo v Němčicích, kde jich v tomto roce vrchnostenský úředník napočítal 76. Nejvíce zpusťošeny byly Strábrnice, z jedné poloviny a Hruška ze 40 proc.

V tomto období se na kojetínském dvoře pěstovala pšenice, rež zimní, ječmen, oves, proso, hrách, pohan-ka a semenec. Po stránce hospodářské znamenala tří-cetiletá válka velký úbytek dobytka. Tak v roce 1636 se v kojetínském dvoře neuvádí ani jeden kůň, dojně krávy pouze dvě. Také počet osob zaměstnaných na dvoře (za plat) je nízký: šafář, svinák, dívka starší,

dívka mladší. Tento stav svědčí o tom, že se začíná více využívat robotní práce. V tomto roce se sklídilo 192 fůr sena a otavy. I toto je velmi málo. A právě nedostatek píce na zimu podmiňoval nízký stav dobytka.

Takový byl tedy stav za tricetileté války. A po ní? O tom se dovidáme z generální lánské vizitace, která se zde konala v letech 1678—1679.

Lánské rejstříky vznikají na Moravě v letech 1656 a 1667 jako protějšek českých katastrálních aparátů. Vznikají ze snahy uvést do pořádku otřesenou berní správu. Základem nového způsobu kontribuce měl být „berní lán“. Kontribucí nazýváme všechny pravidelné přímé berně, povolené zemským sněmem. Již v roce 1656 se začala scházet první příznání poddanské půdy, první poddanský katastr, který však byl velmi nedokonalý. Proto došlo v letech 1669—1679 k revizi, jejímž výsledkem jsou lánské rejstříky, které jsou nejstarším zachovalým moravským katastrem. Šlo však o zdanění jen půdy poddanské — rustikální. Pole byla rozdělena podle výnosu do tří bonitních tříd. Dále byly do zdanění pojaty vinice, šenkovní domy, řemeslníci a židé.

Měřítkem pro zařazení do určité bonitní třídy byl obvykle výnos obilí. Do I. tř. náležely pozemky, na nichž se dařila pšenice a žito dobré jakosti, do II. třídy totéž střední jakosti a do III. třídy pole, na nichž se rodil jen oves a pohanka.

Podle těchto lánských rejstříků byl v Kojetíně následující stav:

v městě bylo	usedlých 51 a pustých gruntů 1
v ul. Vyškovské	usedlých 24 a pustých gruntů 3
v ul. Kroměřížské	usedlých 64 a pustých gruntů 8
v ul. Šproch	usedlých 32 a pustých gruntů 4
v ul. Žebračka	usedlých 15 a pustých gruntů 1
v ul. Mlýnské	usedlých 41 a pustých gruntů 24
v ul. Židovské	usedlých 42 a pustých gruntů 15

Stav řemeslníků byl následující:

řezníci	7	švec	1	pekař	1
tkalci	5	krejčí	1	rybář	1
kováři	2	tesař	1	ovčák	1
provázník	1	hrnčíř	1	soukeník	1
zámečník	1	barvíř	1		

Čelkem bylo ve městě 81 rolníků a 67 řemeslníků a domkářů.

Poddaní platili úrok ve třech termínech. Na sv. Ondřeje se platil úrok z domu, gruntu, chalupy, z role a úrok mostní. O sv. Jiří ze Suché louky a o sv. Martině z luk lesních, které měly Kojetínští od vrchnosti pronajaty.

Kojetínský kulturní kalendář
vydává Osvětová beseda Kojetín.

T 05 41165 MTZ 11 64 7407